

Ese de dóve ori in septemana:
Joi-a si Dominec'a.

Pretulu de prenumeratiune:

pre annu intregu . . . 6 fl. v. a.
„ diuemetate de annu . . . 3 fl. v. a.
„ patrariu de annu . . . 1 fl. 50 cr.

Pentru Romani'a si strainetate:

pre annu intregu . . . 9 fl. v. a.
„ diuemetate de annu . . . 4 fl. 50 cr.

LUMINA.

Correspondintjele si banii de prenumeratiune se se adreseze de dreptulu: Redactiunei „Lumina” in Aradu, cancelari'a episcopéscá. Pentru publicatiunile de trei ori, ce contieniu cam 150 de cuvinte (spatiu de 20 sire garmond) tacs'a e 3 fl.; pana la 220 de cuvinte 4 fl. éra mai sus 5 fl., intielegendu-se intr' aceste sume si timbrulu. — Pretulu publicatiuniloru se se anticipé.

Fóia bisericéscá, scolastica, literaria si economica.

Organu oficiale alu eparchiei romane gr. or. aradane.

Estrasu

Din unu fragmentu alu „*Vistieriei sufletesci*,” ca proba de stilu din scrierile lui *Mihailu Rosiu*.

„Sórele.” (Analogia.)

Mainainte de resarirea sórelui este intunerecu si nópte, ér cum resare sórele in data intunereculu se indeparta si lumin'a resare. Asia a fostu si pana la venirea lui Cr. in lume, carele este sórele dreptatii, intunereculu (necredintiei) tóta lumea acoperise si nópte adunca au fostu (in mintiile omenesci) iéra indata, càtu au resaritu acestu pré dulce si pré luminatu sóre si radiele cele pré calduróse le au intinsu pre tóta lumea, au resaritu pre dulcea si bine placut'a di a sufleteloru nóstre. Atuncia s'au plinitu cuvintulu celu prorocesu, cà poporulu celu ce siedea intru intunerecu au vediutu lumina mare; si éراسi celoru ce siedea in laturi si in umbr'a mortii, lumin'a li-au resaritu loru. (Isaia.) Càci nóptea au trecut si diu'a s'au apropiatu; sè lepadamu dar lucrurile intunerecului si sè ne imbracamu cu armele luminei. Inaintea sórelui carele stralucesce la ceriu toti ómenii umbla, si sórele preste tóte si preste toti privesce: asia si inaintea lui Ddieu, carele pretotindenea fientiédia si la tóte cauta si le vede, ómenii umbla si cine ce lucrédia, gandesce, socotesce si incepe: ochii Dlui vedu tóte. Din ceriu au privitu Domnulu si au vediutu pre toti fiii omenesci: din lacasiulu seu celu gata au privitu spre toti cei ce vietuescu pre pamentu. Si ochii Dnului cu mii de parti sunt mai luminati de càtu sórele, carii strabatu tóte càile omenesci si vedu si in locurile cele mai ascunse. *Ddieule! carele in mediulu noptii cei mai intunecóse vedi furnic'a pe pétr'a négra misicanduse si audi sunetulu pasiloru ei, miluesce-ne pre noi.*

Candu luminédia sórele la ceriu, tóte suntu vederóse; (luminate:) fiesce carele vede calea pre carea póte lesne umblá, si ori unde va merge si ce va lucrá si de se va padi, vede si cunóscce unu lucru de altulu, si cele de folósu din cele de stricatiune, s. al: si asia ese fiesce carele la lucrulu seu si la lucrarea sa pona sér'a, (Psalm: 103) asia se face si in sufletulu pre carele lu-luminédia Cr. sórele dreptatii, acelu sufletu tóte luminate le vede, cunóscce amagirea si desiertatiunea lumei acesteia, cunóscce binele si reulu si fapt'a cea buna, stricatiunea si folosulu, calea carea duce la viéti'a cea vecinica, si calea carea duce la pierdere, si iese la lucrurile cele placute lui Ddieu si lumii de folosu, si acelu sufletu i-suntu dulci cuvintele cele Ddieesci, precumu si insusi Ddieu.

Sórele tóte càte sunt sub ceriu le incaldiesce si le inviédia; asia si Ddieu sórele celu vecinicu cu caldur'a dragostei sale tóte cele zidite, éra mai virtosu pe némulu omenescu lu-incaldiesce si-lu inviédia, cà intru dinsulu *siemau*, ne misicamu si suntemu (Fapt. apost. 17.) Éra mai virtosu tóta caldur'a dragostei sale au versatu preste noi intru trimiterea unui nascutu fiului seu, catra noi cei

ce ni amu indepartatu dela dinsulu si amu peritu. Spre sóre toti cauta si cari voescu sè se incaldiesca de caldur'a lui esu catra dinsulu: asia si catra Ddieu toti credintiosii cauta si eu caldur'a mileloru lui se incaldiescu. Ochii tuturoru spre tine cauta si tu le dai loru hrana la buna vreme, deschidiendu Tu man'a Ta cea milostiva saturi pre totu celu viu de bunavointia (Psalm: 144.) —

Fora de sóre nici un'a róda nu cresce nici se severisice: asia si fora de Ddieu sórele celu vecinicu, nici unu lucru bunu nu se incepe, nu se lucrédia, nici se severisiesce. Buna e voirea nóstra, buna e inceperea nóstra midiloculu si sfersitulu lucrului inaintea sórelui Ddieirei.

Sórele nu incéta nici odata din curgerea sa, ci pururea dela resaritu spre apusu merge si lumin'a si caldur'a sa spre cele de sub ceriu slobóde: asia si Ddieu nu incéta dela facerea de bine nici odinióra, ci pururea ne face bine nóue, càci firea lui asia este, cà Ddieu este din fire bunu atàta càtu nime altulu nu este bunu numai unulu Ddieu, dupa marturi'a mantuatoriului (Mat. 19) si dupa aceia nu póte sè nu face bine.

Sórele resare si-si intinde radiele si caldur'a sa spre cei buni si spre cei rei, asia si sórele celu vecinicu Ddieu si celoru buni si celoru rei, celoru binecredintiosi si celoru reu-credintiosi le face bine. Sè urmamu dara si noi intru acestu lucru ziditoriului nostru si sè facemu bine si celoru buni si celoru rei, celoru ce ne iubescce si celoru ce ne urescu pre noi dupa svatulu celu apostolescu: fiti urmatori lui Ddieu ca nisce fii iubiti ai lui (Efes. 5) Cà elu resare sórele lui si spre cei rei si spre cei buni. Si plóua spre cei drepti si spre cei nedrepti (Riml. 2).

Sórele in ap'a cea limpede si lina chiaru si luminatu se vede, asemenarea lui asia se 'nchipuesce precumu este elu. Asia si Ddieu sórele dreptatii celu vecinicu se aréta in sufletulu celu curatu, luminatu si linu si inchipuirea lui se inchipuesce intr'ensulu. Se ne curatimu pre noi dara iubitoru de tóta spurcatiunea trupului si a sufletulu facendu santienia in fric'a lui Ddieu, asia ne svatuesce pre noi Apostolulu (Corint. 7) ca si intru noi sè se salasiluésca Ddieu sórele celu vecinicu. Si asia si intru noi sè se 'nchipuésca sant'a inchipuirea lui. —

Sórele cu càtu mai multu se apropia cu atàt'a mai mica umbra face si càtu mai multu se indeparta: atàta umbra mai mare se face, si càtu apune sórele indata piere si umbr'a: asia si Ddieu càtu mai multu se apropie de omu, cu atàta se face omulu mai micu intru sine se pléca si se smerescce vediendu-si neajungerea si lips'a sa si marirea lui Ddieu; éra in protiv'a acestora, cu càtu mai multu se 'ndeparta Ddieu de omu, cu atàta omulu se pré inaltia, se maresce, se falosiesce si candu de totu se 'ndeparta Ddieu dela omu, atunceci piere omulu, cum si umbr'a piere dela omu candu apune sórele. Padiesce-te dar omule de mintea cea falnica sè nu cadu ca diavolulu, nute socoti pré inaltu in mintea ta, pré mandru, ci teme cà totu celu-ce se 'naltia se va smeri, éra celu ce

se va smeri pe sine (inaintea lui Ddieu si a ómeniloru) se va inaltia. Luc'a 18.

Deci cine va vre se luminedie, si se se incaldiésca la sóre, acel'a e datoriu se iésa dela loculu celu intunecatu si inaintea sórelui se sté: asia si celu ce va vre se se luminedie dela Ddieu sórele celu vecinicu si de caldur'a dragostei lui se se incaldiésca, acela e detoriu se parasésca intunereculu pecatelor si viéti'a cea spurcata si foradelega se o urasca, si catra dinsulu se se întórca si se se apropie, cu pocaintia cu infrangerea inimei si se se róge; si atuncea cu lumin'a lui cea Ddieésca se va luminá si cu caldur'a cea Ddieésca a dragostii lui inim'a lui se va incaldí, apropiati-ve catra dinsulu si se voru luminá fetiele vóstre si nu ve veti rusiná. (Psalm. 33.) Sè ne întórcemu dara crestineloru catra Ddieu cu tóta inim'a ca cu lumin'a lui se ne luminamu si cu dragostea lui se ne incaldimu. Càci cu ochii cei bolnavi nu poti cautá la sóre si se-lu vedi pre elu: asia nu sufletulu care e bolnavu cu viclesiuguri, cu marirea cea desiarta, cu iubirea de sine insusi cu dragostea lumii acesteia nu este cu potintia a vedé vecinic'a Ddieire, Ddieu se vede cu ochiulu celu dreptu si sanetosu alu sufletului.

Ori carele va cautá multu la sóre acelui'a i-se intuneca ochii si se vatama: asia si celui care ispitesce si iscodesce multe pentru Ddieu sórele celu vecinicu si tainele lui cele nepetrunse se sirguisce se le ajunga i-se intuneca mintea si cade in mare retacire. Padiesce-te dara o omule a ispití cele ce tie nu sunt date a le scí, cà destulu este nóua acést'a a scí pentru Ddieu, càtu au descoperitu nóua santulu cuvintu alu lui.

Candu se acopere ceriulu cu nori grosi si intunecosi si vinu mari vifori, ni se aréta noue cumca ni-ar fi lasatu sórele pre noi, éra elu pururea si intru aceea vreme radiele sale subtiri le slobóde spre noi. Asia si norii cei intunecati si viforulu ispitelor vinu asupra nóstra si ne acoperu pre noi; atuncia ni se pare cà ni-ar fi paresitu pre noi Ddieu, éra intru adinsu si in asia intunerecu nu lasa pe credintiosulu seu, ci cu poterea lui cea ascunsa lu-padiesce pre dinsulu, cà credintiosu este si nu-lu va lasá se se ispitésca mai multu de càtu póte, ci va face cu ispit'a si isband'a ca se o póta portá elu (cor. 10). — Nu te desnadajdui dara o iubite crestine candu te va ajunge tóta ispit'a ci te róga si ilu chiama, si ilu ascépta pre elu, (adeca pre Ddieu.) Si atuncea astépta si ajutoriulu lui. —

Jadani, 20 Iuliu 1873.

Precum am promis in numerulu 36 alu „Luminei.“ éta grabescu a pune la privirea onoratului publicu cetitoriu unu estrasu din fragmentulu „Vistieriei sufletesci“ alu lui *Mihaiu Rosiu*. Din acestu estrasu va poté judecá on. cetitori in ce limba a vorbitu si in ce stilu a scrisu Mihaiu Rosiu inainte cu o suta de ani! . . Cetiti si ve convingeti, cà elu intrece pe multi din timpulu nostru, cetiti si ve convingeti, cà elu s'a nascutu pré timpuriu, elu ar fi trebuitu se tráiesca in seclulu nostru, ca genialitatea lui se fi potutu avé terenu destulu de liberu si giurstarti mai favorítórie pentru desvoltare perfepta. — Deosebitu recomendu acestu estrasu teologiloru nostri, cari voru poté profitá din invetiaturile aceste morali, edate cu o analogia oratoricésca atâtu de nimerita.

Domnulu confrate Ioane Damsia din Seciani opinédia edarea portretului lui M. R. acést'a opiniune o adoptedi, cu atâtu mai vertosu: càci dins'a érá inca atunci si a mea, candu vediui prim'a-óra portretulu lui in Jadani la nepotulu seu, si dejá am si recercatu onorabil'a Redactiune a „Familiei“ pentru caus'a acést'a, depinde numai dela

susamintit'a redactiune apretierea meriteloru lui M. R., si lucrulu ar fi gat'a. —

In fine eu sum indresnetiu a face aceea propunere pré veneratului nostru consistoriu bisericescu, ca, considerandu viéti'a plina de merite morali-religionarie si bisericesci a lui M. R. se bine-voiésca cu auctoritatea sa a conlucrá in caus'a acést'a, facendu o récercare catra consistoriulu serbescu din Timisior'a pentru stradarea datelor necesarii la momentuós'a epoca a vietii lui M. R. acolo langa episcopulu (cutare) ce a traitu pe timpulu acel'a, si dupa cascigarea tuturor datelor, scrieriloru etc. se insarcinedie d. e. pe domnulu asesoru I. Damsia cu compunerea unei biografii si unui raportu despre revidiunea critica a scrieriloru lui dandusi apoi si opiniunea resoluta ce trebuesce in interesulu literaturii nóstre bisericesci a se face cu dinsele. Ven. consistoriu apoi va decide. —

Georgiu Morariu
parochulu Jadaneloru.

Fireghazu in 24 Iuliu 1873.

Unu Domnu coresptundinte sub numele „unu Martore“ in pretiuit'a fôia „Lumina“ dto. 8 Iuliu a. c. in Nr 42. m'a negritu inaintea publicului cu nesce date din care nimicu nu se póte culege — dicandu: cà sumu Serbu de origine si manancu prescura romanésca; aceea o manancu cu adeveratu; inse Serbu de origine nu sumu, de ora-ce tatalu meu fie-ertatu s'a nascutu ca romanu in comun'a Foeni. Dupa mórtea lui si seversirea gimnasiunului ce l'am studiatu, ca unu fetioru seracu nascutu in Fabricu, me-am aplicatu spre tagm'a calugarésca, si asia in manastirea Crusiedolului si a Beocinului din Sremu (Sirmium) dela anulul 1847 pana la 1849. practisandu am invetiatu limb'a serba. *) — Maideparte dice: cà in 1. Iuliu a. c. n'am pomenitu in ecteni'a reposatiloru pre fericitulu reposatu intru Domnulu Esselenti'a Sa Archiepiscopulu si Metropolitulu nostru Andreiu Baronu de Siagun'a; póte fi cumcá din uitare **) ér nu cu voi'a mea, pentru cà de 2½ ani patimescu de unu morbu nesuferibilu, reumatismu de pitióre si cu ciati'a nevederii de ochi. — Daru ce dice Dsa, cà D. invetiatoriu Georgiu Puticiu, m'a facutu atentu, si eu asi fi disu cumcá: nu sciu cà ar fi moritu — acést'a nu e adeveratu; adevereze-mi D. invetiatoriu — ér' ce dice: cà in loculu Esselentiei Sale, m'am facutu prostu ca se nu bage de séma poporulu, am pomenitu pe nisce serbi carii au tienutu pana acuma Fireghazulu — pre Coiciu si Stoianovicu, — documentoze-mi Dsa prin juramentu cà e asia precum scrie: apoi atunci me dau vinovatu pedepsei ce o cere Dsa in contr'a mea. — 20. de ani suntu de candu servescu Stului altariu si pana acuma tóte detorintiele mele le-amu implinitu nefacandu-me prostu, — dar' acum'a Dsa me face cu deadinsulu prostu. — Eu totu me miru cumu póte scrie asia neadevaruri inaintea publicitatii, tipe Dsa lar'a josu de pre obrazu si stee liberu fara nici o frica la marturisire, pentru-cà: usioru se póte negri si vatamá onórea persónei cuiva si prin mintiuni.

Ilie Isacovicu, m. p.
preotu.

Mesuri luate contr'a cholerei si altoru bóle.

I. A tiené casele necontentu curate, spoite bine si aerisite deschidendu ferestrele in tóte dilele, a scutúra prin casa de dóue ori pe septemana scotiendu totu afara si aerisindu bine mobilele, a aprinde din candu in candu resina, otietu, enupere séu alte aromatate.

Curtea (ocolulu) se se intretiena asemenea càtu se póte de curata, se fie bine măturata si se se stropésca de dóue ori pe di atâtu prin curte càtu si impregiurulu casei. Privatele se fia de aprópe observate ca se nu se respandésca impregiuru mirosulu lor, pentru care scopu se aiba bagare de séma ca se nu fie pline, si se se pastreze totu-déun'a o adancime celu pucinu de unu stânginu; se le tiena curate, spalandu de câte ori trebuinti'a va cere si se fia in totu-dé-un'a bine astupate. Déca cu tóte aceste midilóce se observa cà totu mai sunt mirositóre, se puna intr'unu vasu (strachina) cu cloruri de calce peste care va turná pucina

*) Acést'a nu e gravamenu ci meritu pentru Dta.

***) Vedi Dle o astfelu de uitare face substratulu procesului ér' nu pretinsa origine de serbu.

apa, ca ast-felu se curetie cu desaversire mirosurile ce ar fi fos-
tu vetamatorie sanetatiei séu se arunce in intru calaicanu; grajdu-
rile se la tiena asemenea curate si bine spoite, balegarele se le
scotia o data pe septamana séu se le ardia in midiloculu curtei.
— Lătorele se se stringa se nu se verse nici o data prin curte
séu prin pregiurulu casei ci se le verse intr'o grópa adanca, bine
astupata.

II. Fie care se fie bine imbracatu astfelu ca se nu-i fie nici
frigu nici caldu, pentru acestu sfarsitu se aiba fie-care omu im-
bracaminte de lana dara usióra pastrandu-se totu-dé-un'a inche-
iatu (imbumbatu.) Camasile de bumbacu séu flanela sunt prefera-
bile celoru de atia (olanda), fiindu cá aceste din urma candu se
nadusiesce cine-va stau uide pe corpu mai multe óre, producendu
unu frigu suparatoriu, de ude raceli, colice, etc., pe candu ce-
lelate au puterea de a inghiti nadusial'a si a conservá mai multu
séu mai pucinu caldur'a corpului. Pentru ómenii acei cari au
stomaculu slabu care racoscu mai lesne nu este reu a purtá in
asemenea timpuri o incingatorie facuta dintr'o fasie de flanela in-
doita si in latime atátu in cátu se acopere pantecele, asia ca
se pastreze totu-déun'a stomacului aceeași caldura.

Nici o data candu corpulu este inadusitu nu trebuie se se
deschida hain'a umblandu pe drumu séu ajungandu a casa
dupa cumu facu unii, ci din contr'a se tiena hain'a incheiata pana
se va uscá bine nadusiéla. Trebuie asemenea se aiba picioarele
incaltiate candu umbla, si chiar candu se afla a casa, cáci cea
mai mica racéla de la picioare provóca colice si alte bóle.

III. Nutrimentulu unui omu este elementulu celu mai prin-
cipalu in ceea ce privesce a dá nascere cholerei, séu a o preve-
ni; asia dara trebuie observata de aprópe. Cea mai buna purtare
in timpul epidemieloru de cholera, este ca se nu se schimbe
intru nimicu obiceiulu mancarii pre care l'a avutu mai nainte.
Numai se manance ceva mai pucinu asia in cátu se nu se scóle
dela mésa satulu séu cumu amu dice ingreuiatu, cáci pe timpul
epidemiei stomaculu are mai pucina putere; se iea la mancare
unu paharu de vinu. Pómele crude si necópte se lipsésca cu de-
seversire, céle cópte bine se se manance déra pucine si totu-dé-
una dupa mésa éra nici de cum cu stomaculu golu. Ap'a se fie
limpede de buna calitate, se nu se bea nici o data prea multa,
prea rece séu cu ghiatia intr'ensa mai cu séma fiindu ostenitu.
Nu trebuie se ó bea nici o data simpla ci se puna in paharulu
cu apa séu câte-va lingure de vinu séu unu paharutiu de rachiu
séu câte-va picaturi de otietu, etc.! cáci astfelu ea devine mai
folositoare, mai usióra si tae setea fara se faca celu mai micu reu.

Bucatele trebuie se fie totu-dé-una prospete si de buna cu-
alitate, nici o data incaldite séu statute si mai cu séma statute
in vase de arama, vasele de tuciu smaltiuite sunt preferabile ce-
loru de arama.

Intre fructe, crastavetii verdi si pepenii sunt cei mai vata-
matori, fiindu cá se mistue greu si trebuie departati in asemene
timpuri.

➤ In fine sé se ferésca ori-ce omu de a cumperá fructe ne-
cópte séu stricate de pe la vendietori. *)

„Auror'a Craiovei.“

Ienopolia-Borosineu, 1873. 2/8. v.

Pentru Orientare!

Conferinti'a invetiatorésca a anului 1873 din inspectoratele
unite Siri'a, Agrisiu si Ienopolea, — conformu protocolului confe-
rintiei anului 1872 se va tiené in scól'a gr. orien. din Ienopoli'a
— Borosineu — la 19. Augustu a. c. s. v. ce prin acést'a se
aduce la cunoscintia publica, — cu totu respectulu.

Georgiu Onya.

fost. presied. a conferintiei.

Anunciu.

Predandu-mi-se de catra post'a din Deva multe pachete
rupte si intredeschise, si din unulu de acestea lipsindu cu totulu
50 fl. v. a si epistol'a, — rogu pre toti acei domni ce-mi tramitu
bani prin posta, se nu mi-ii tramita in pachetu, ci prin avise pos-
tale, adeca predati deschisi postei; astfelu speru cá nu se vor
poté instrainá banii din pachetu.

Deva, in 6 augustu n. 1873

Constantia de Dunca-Schiau.

*) Acést'a instructiune e fórté-acomodata spre a se ceti poporulu prin DD
Preoti si Invetiatori.

Red.

VARIETATI.

† (Necrologu.) Pavelu Siurtea, fostulu preotu in Moroda,
com. Aradului, devenindu victima colerei, a reposatu in 20/ 1873.
diminétia pe la 8 óre, fiindu deplansu de socia si de patru fii ai
sei, ce a lasatu, de fratele seu Ivantie, de nepotulu seu Nicolau
Feieru, docinte in Plesicutia si de comun'a intréga. Fie-i tierin'a
usióra si memori'a binecuventata.

† (Necrologu.) La 1. Augustu nou 1873. a cadiutu victima
colerei si zelosulu industrieriu si negociatoriu din Aradu **Ioanu
Sombati**, in etate de 54. de ani, lasandu-si in doliu soci'a
Mar'ia Müller, fii: Gregoriu amplotiatu in Constantinople si
Ioanu diurnistu la tribunalulu reg. din Aradu; mai departe
Mircea B. Stanescu avocatulu in Aradu, Iosifu Stanescu notariu si
Emilia Stanescu maritata Rad'a si alti numerosi consangeni.

Fiindu acestu cetatiénu membru mai la tóte reuniunile si
societatile din locu, se dice cá societatea honvediloru a pretinsu
a se delaturá inscriptiunea romana de pe cosciugu si a se pune
curatu magiara din cauza, cá defunctulu a fostu locoteninte de
honvedi magiari, — ce inse din partea familiei si consangeniloru
neacordandu-i-se societatii, acést'a a refusatulu a merge la immor-
mentare in corpore cu drapelulu indatinatu si a pune cunun'a
de merite pe cosciugu.

* Dupa conclusulu sinodului eparchialu din a. c. Nr. 185.
prot. Prea Santi'a Sa Domnulu Episcopu diecesanu a convocatu
epitropi'a intréga a fonduriloru comune bisericesci si scolare la
siedintia generala pe 23. Iuliu a. c. carea constituinduse sub
presiedinti'a Prea Santiei Sale Dmnului Episcopu, intr'o conferin-
tia si patru siedintie urmate dupa olalta, a desbatutu unu „Regula-
mentu de procedere pentru epitropi'a provisoria a fonduriloru comu-
ne bisericesci si scolare ale dieceselor gr. or. de Aradu si Caransebesiu“
constatoriu din 38. SS-i, s'a votatu preliminarulu sala-
rielor si speselor epitropiei, pe timpul cátu va durá epitropi'a
provisoria, s'a alesu de jurisconsultu Ioanu Popoviciu-Deseanu, de
contabilu Ioanu Moldovanu, de notariu P. Petroviciu, de controlo-
ru fiindu deja alesu prin sinodulu eparchialu din Caransebesiu
Iulianu Ianculescu. S'a decisu totodata a se publicá in foile nóstre
regulele imprumutarii din fondulu comunu. Au participatu la
aceste siedintie: Protopresviterii Nicolau Andrieviciu din Caran-
sebesiu si Georgiu Vasileviciu din Beinsiu, Dr. Paulu Vasiciu,
Dr. Atanasiu Siandoru, Vicentiu Babesiu, Ioanu P. Deseanu, Io-
anu Misiciu, Ioanu Suciu si Ioanu Moldovanu.

= **Hirotoniri.** In 1. Augustu a. c. st. v. Nicolau Pecurariu
din Halmagiu fú inaintatu la preotia, Ioanu Istinu din Senglacu la
diaconia.

× Magistratulu Aradului a sistatu pentru viitoriu adunarea
birului preotiescu, dicendu se-lu adune in sa si comunitatea bise-
césca. Dintre ai nostri s'a luptatu in contra acesteí hotariri D.
Georgiu Dogariu cu tóta energia inse dupa datina *singuru singu-
relu*, si asia hotarirea atátu de nefavoritória pentru parochii ara-
dani se redicá la valóre.

□ Jurisdicțiunea comitatonsa a Temesului, procesiunile, ce
mai alesu acuma in lun'a lui Augustu s'au indatinatu a se tiené,
a aflu de consultu a le opri pe cátu timpu va durá coler'a;
acést'a dispusetiune din privinti'a sanitara atátu de necesaria, la
recercarea Vice-Comitelui temisianu a sprijinit'o si Consistoriulu
nostru din Aradu, decretandu esmiterea unui cerculariu catra pro-
topopii respectivi spre publicare poporulu si strinsa acomodare.

* Directorele preparandiei de Statu aradane Dlu *Ladislau
Mikovich*, sub 12. Augustu 1873. aduce la cunoscintia publica, cá
inscrierile si primirea eleviloru la acestu institutu se va intempla
in 25. si dilele urmatórie a lunei lui septemvre din a. c.

In clas'a (cursulu) prima vor. fi primiti numai teneri, cari
deja au trecutu de 15 ani, si au absolvitu cu sporiu bunu 4.
clase reale ori gimnasiale, séu sunt pregatiti a depune esame-
nulu de primire.

Cei ce dorescu a se impartasi din favorurile statului prin
bani de viptu si cortelu, au se recurga la numitulu D. directore
prin unu recursu adresatu catra directiunea preparandiei de statu
aradane, proviedutu cu atestatu de botezu, cu testimonii scolas-
tice legale, cu acestatu de seracia din partea antistiei comunale
vidimatu si de catra oficiulu parochialu respectivu.

* In privinti'a casatoriei ostasiloru ablicentiatu si rezervisti,
carora fara licentia dela locurile mai nalte nu li este iertatu a se
casatori pana nu au trecutu preste clas'a a III-a a etatii, minis-
teriulu pentru aপরarea tierii a emis unu cerculariu, in care
sunt incunoscintiate Jurisdicțiunile, ca ele cu astfelu de recursuri,
nu, pe cum adese-ori s'a intemplat, catra ministrulu pentru aপর-
area tierii, ci catra comand'a ostasiésca pentru deplinirea armatei
se se adreseze.

* Fôia oficială „Agramer Zeitung“ notifica, că bibliotecariul dela capitulul de acolo, cu numele Ivan Tkalcic a aflatu în biserică metropolitana totu de acolo *paliulu santului Ladislau*, regelui Ungariei, care reliciua deja de câti-va seclî se credea a fi perduta. În sicriulu unde s'a aflatu, se afla scrisu cu litere legibile: „*Pallium sancti Ladislavi*.“ Nu se spune inse si acea, că scrisôrea din care seclu se datéza.

* **Inventiune noua.** Ignatiu Sichermann din Debreczin a inventatu unu cuptoriu ce se pôte portá pe caru si în restimpu de 12 ôre còce preste 2000 de pâni. Se pôte folosi cu binu succesu la armata în timpu de resbelu. Are greumentu 22--24 de magi.

= Representanti'a fundatiunei lui Gozsdu subdatulu Pesta în 6 Augustu 1873. pre anulu scolastieu 1873/4 escrie concursu pentru dône stipendia din *fundatiunea lui Gozsdu* de câte 300—400 fl. eventualminte, adeca la casu de promotiune dintr'unu stipendiu mai micu intr'unulu mai mare: pentru dône de câte 100—200 fl. pentru ascultatorii de sciintiele medicali, tehnice, si juridice, preferindu-se între asemenea calificati ascultatorii de medicina si tehnica.

Competitii se-si îndrepteze petitiunile concursuali, intr'unitate cu atestatele de botezu, de paupertate si de studia catra reprezentanti'a fundatiunei lui Gozsdu (Pest, Városháztér 8 sz.) pana la 15 sept. c. n. a. c. descoperindu totu deodata, daca mai trage de undeva vreunu stipendiu séu nu.

Totudeodata se provóca stipendistii acestei fundatinni, ca pana la sus atinsulu terminu se arete rezultatulu studialoru din anulu trecut, pentru că la din contra, stipendiulu avutu se va conferi altuia.

Post'a Redactiunei.

Dlui J. D. in Curticiu. Credemu că interpelatiunea contine adeverulu; e dreptu si acea că *program'a Luminei nu e contra adeverului*: dar' trebuie se sciti că nici îndelungu-rebarea nu e contraria luminei. Pentru organele nôstre bisericesti si scolare care nu-si facu detoriati'a, au se iec mesuri consistóricle ca forurile cele competente de disciplina, si DVôstra inca trebuie mai antaiu acolo se ve adresati.

Dlui D. S. preotu. Predic'a trebuie lucrata mai cu pucina fantasia; mai bine incepe mai dela pamentu decâtu dela norii cei inalti; cu câtu sunt norii mai inalti cu atât'a ni dau mai pucinu prospectu de plôa, ei de regula trecu fara urme: asia suntemu si cu cuvintarile catra poporu.

Dlui Prot. al Temisiorii. Am cautatu; comunele B. si J. sunt incuratu; zelulu si punctualitatea Rev. Tale ni a facutu bucuria.

CONCURSU.

2

Pentru definitiv'a deplinire a parochiei vacante din Faz. Varsiandu, (Comitat. Aradului, protopresbit. Chisineului) cu acést'a se deschide concursu, cu terminu de alegere pe 15. augustu st. v. a. c.

Emolumintele sunt: un'a sesiune de pamntu estravilanu, biru si stólele indatinat, dela 160. de case.

Dela recurrenti, déca acei'a voru fi preoti hierotoniti, se potesce: testimoniu despre absolvirea celu putienu aloru 5 clase gimnasiali, a teologiei, si conduit'a de pana acumu; — iara dela clerici, despre absolvirea aloru 8 clase gimnasiali, a teologiei, testimoniu de calificatiune si estrasu de botezu, — care adresate catra Comitétulu parochialu din Faz. Varsiandu, pana în 12. augustu st. v. voru avé alé substerne la subscrisulu în Chitighazu (Kétegyháza).

Chitighazu 19. Iuliu 1873.

din incredintiarea Comitétulu parochialu, **Petru Chirilescu**, protop, Chisineului.

CONCURSU.

2

Pentru postululu de invetiatoriu romanu gr. or. devenitu vacantu în comun'a Ohaba-Serbésc'a, prtptiatulu Lipov'a, inspectoratulu Zabaltiu, se escrie concursu, cu terminulu pona în 31/19. Augustu 1873., în care di va fi si alegerea; emolumintele sunt:

1) bani gata 84 fl. v. a.	6) 8 orgii lemne,
2) 20 meti grau,	7) 4 jugere pamentu,
3) 20 „ cucurudiu,	8) 1/2 „ gradina,
4) 100 lb. lardu,	9) quartiru naturalu,
5) 15 lb. lumini,	10) 50 lb. sare.

Zabaltiu, în 23. Iuliu, 1873. vechiu.

Comitétulu parochialu.

În contielegere cu inspectorulu scolaru: **Demetriu Jucu**.

CONCURSU.

2

La protopresviterulu Oradanu, în parochi'a protopresviterala Oradea-mare, prin decisulu consistorialu de sub nr. 497. B. 1872. încuvintiandu-se aplicarea unui capelanu provisoriu, — pentru deplinirea acestui postu se escrie concursu pe langa urmatóricle emolumente:

- Cortelu liberu,
- Veniturile stolari dela functiunile preotiesci ce le va implini densulu.
- Salariu anuale 200 fl. v. a.
- La devenirea parochiei protopresviterali în vacantia, capelanulu provisoriu, cu abatere dela beneficiulu susatinsu, se va restringe la a trei'a parte din tóte beneficiile legate de parochi'a protopresviterala; cu acést'a va poté remané în postulu seu capelanulu inca trei ani, sub care tempu inse, va trebui se se ingrigésca de alta aplicare.

Doritorii de a ocupá acestu postu, suntu avisati a-si tramite recursurile adresate comitetulu parochialu din Oradea-mare, si provédute cu documente fide demne despre calificatiune si portare morala, — la protopresviterulu concerninte Oradanu D. Simeonu Bic'a, pana în 24/12. Augustu a. c. cáci atunci se va tiené alegerea.

Orade, 3. Augustu, 1873. st. n.

Comitétulu parochialu gr. or.

Cu invoierea mea: **Simeonu Bic'a**, protopopulu Oradii-mari.

CONCURSU.

2

Prin decisulu consistoriale de Nr. 12 Iuliu 1873 Nr. 872/215. scol. anulendu-se alegerea de invetiatoriu de I. clas'a din Belintiu-protopresviteratulu Hasiului, comitatulu Timisiorii, întemplata în 22 Aprile a. c. st. v. prin acést'a se deschide concursu nou pana la 19 Augustu a. c. st. v. pentru acést'a statiune, în care di se va tiené si alegerea.

Emolumintele sunt pentru clas'a 1. 450 fl. v. a. unu jugeru de pamentu aretoriu, 1/2 jugeru de gradina pentru legumi, 8 orgii de lemne din care are a se încaldí si scól'a.

Doritorii de a ocupá acestu postu sunt îndrumati a-si trimitte recursurile sale, adresate respectivulu comitetu parochialu, si a le substerne de a dreptulu Dlui inspectoru scolarin Georgiu Petroviciu în Budintiu, alaturendu documintele că au absolvitu preparandi'a cu succesu bunu, si că au depusu esamenulu de calificatiune: si sunt pofiti toti aceia, care vor avé voi'a a primi acestu postu, a se întatisi în vre o Duminica séu serbatóre la sant'a biserică, ca se fie cunoscuti poporulu.

Belintiu 27 Iuliu 1873

Comitétulu parochialu în contielegere cu mine **Georgiu Petroviciu**, insp. scol.

CONCURSU.

2

Se deschide Concursu:

1.) La vacant'a parochia din Chisirigdu. Emolumintele sunt: un'a sesiune de pamentu, dela 128 de casi câte o vica de bucate, stólele indatinat si cortelu liberu. Alegerea va fi în 15. Augustu c. vechiu. Datu în Chisirigdu, în 15. Iuliu 1873. — *Comitétulu parochialu*.

2.) La vacant'a parochia în Sumugiu, se deschide concursu; emolumintele sunt: un'a sesiuna de pamentu, birulu dela 140 de casi, stólele indatinat si cortelu liberu. Alegerea va fi în 19. Augustu c. vechiu. Datu în Sumugiu în 20. Iuliu 1873. — *Comitétulu parochialu*.

3.) La vacant'a parochia din Cheriu, se escrie concursu; emolumintele sunt un'a sesiune de pamentu, dela 82 de casi birulu o vica de bucate, stólele indatinat, cortelu liberu. Alegerea va fi în 26. Augustu a. c. c. v. Datu în Cheriu, în 22. Iuliu 1873. — *Comitétulu parochialu*.

Doritorii recurrenti suntu avisati a-si tramite recursurile sale instruite cu documinte în întielesulu Statutulu Organicu, sub adres'a comitetulu parochialu, protopresviterulu Oradii-mari Simeonu Bic'a, în Oradea-Mare.

Datu în Oradea-Mare, 24. Iuliu 1873. c. v.

În concursu s'a desputu terminulu alegorii cu invoierea mea:

Simeonu Bic'a, protopresv. Oradii-Mari.